

specifikace: Domáhá-li se žalobce (dlužník) určení vlastnického práva k majetku, který k okamžiku podání žaloby není zahrnut v soupisu majetkové podstaty dlužníka, jsou k projednání a rozhodnutí takové žaloby (zásadně) věcně příslušné okresní soudy. Pro účely posouzení věcné příslušnosti je nerozhodné, zda žalobce (dlužník) nárok uplatňuje vůči třetí osobě (osobám) nebo insolvenčnímu správci, případně vůči těmto subjektům současně; vychází se z předpokladu správnosti soupisu majetkové podstaty.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 84 a ust. § 85 odst. 4 o. s. ř.

§ 7a písm. b) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 159 odst. 1 písm. g) zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

§ 217 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (IZ)

Ncp 844/2022

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci

žalobce: **J. P.**

zastoupen Mgr. Štěpánem Cyprýnem, LL.M., advokátem

sídlem Rumunská 1720/12, Praha 2

proti

žalovanému: **Z. H.**

o určení vlastnického práva

vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 16 C 429/2022, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou Obvodnímu soudu pro Prahu 5 (dále jen „předkládající soud“) dne 7. 11. 2022 domáhá proti žalovanému určení, že je vlastníkem spoluvlastnického podílu ve výši id ½ k blíže specifikovaným nemovitostem nacházejících se v k. ú. Stodůlky (Praha 5). Zároveň požaduje vydání předběžného opatření, dle kterého by bylo žalovanému zakázáno nakládat s tímto spoluvlastnickým podílem a byl by povinen strpět právo žalobce (a osob jemu blízkých) užívat předmětné nemovitosti. To s tvrzením, že v insolvenčním řízení vedeném na majetek žalobce u Městského soudu v Praze po sp. zn. MSPH XY INS XY / XY byla mezi insolvenčním správcem a žalovaným uzavřena kupní smlouva o prodeji tohoto spoluvlastnického podílu, následně byl žalovaný zapsán v katastru nemovitostí jako nový spoluvlastník podílu. Žalobce se ale domnívá, že je i nadále vlastníkem příslušného podílu na nemovitostech, neboť kupní smlouva je z blíže specifikovaných důvodů neplatná.
2. Předkládající soud věc předložil Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí o věcné příslušnosti s tím, že z insolvenčního rejstříku zjistil, že u Městského soudu v Praze je vedeno insolvenční řízení žalobce a byl na něj prohlášen konkurs (MSPH XY INS XY / XY -A-XY). Žalobce zpochybňuje platnost smlouvy, kterou došlo ke zpeněžení nemovitosti prodejem mimo dražbu, proto je namístě postup dle § 289 odst. 3 zákona 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, insolvenční zákon (dále jen IZ), který žalobce již v rámci probíhajícího insolvenčního řízení zvolil. Odkaz žalobce na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 541/2020 pro vyřešení věcné příslušnosti považuje předkládající soud za nepřiléhavý, neboť žalobcem v tamní věci nebyl insolvenční dlužník. Proto zastává názor, že k projednání a rozhodnutí věci podle § 7a, § 159 odst. 1 písm. g), § 231 a 289 IZ je věcně příslušný Městský soud v Praze.
3. Žalobce k příslušné informativní výzvě předkládajícího soudu uvedl, že v rámci insolvenčního řízení podal žalobu na určení neplatnosti kupní smlouvy dle § 289 odst. 3 IZ, nicméně katastrální úřad (na základě žaloby podané v insolvenčním řízení) odmítl vyznačit poznámku spornosti dle § 986 zákona 89/2012 Sb., občanský zákon (dále jen o. z.). Proto, i s odkazem na odbornou literaturu (Beck III 986 31) a sdělení katastrálního úřadu podal tuto žalobu, neboť výsledkem řízení zahájeného v insolvenčním řízení nebude konstatování, kdo je vlastníkem předmětných nemovitostí a zároveň není možné postupovat dle § 159 odst. 1 písm. g) IZ, neboť nemovitosti de iure nejsou majetkem dlužníka. S odkazem na usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 101 VSPH 541/2020 by proto řízení mělo být vedeno před okresním soudem, který by jej měl přerušit do doby pravomocného rozhodnutí o žalobě dle insolvenčního zákona.
4. Dle ust. § 9 odst. 1 o. s. ř. nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
5. Věcnou příslušnost krajských soudů upravuje občanský soudní řád obecně v § 9 odst. 2 o. s. ř., v rámci insolvenčního řízení je pak věcná příslušnost krajských soudů speciálně upravena IZ.
6. Podle § 7 část věty před středníkem IZ, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních.
7. Podle § 7a písm. b) IZ, krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně v incidenčních sporech.
8. Podle § 159 odst. 1 písm. f) IZ, incidenčními spory jsou spory o platnost smluv, kterými došlo ke zpeněžení majetkové podstaty prodejem mimo dražbu.

9. Podle § 159 odst. 1 písm. g) IZ, incidenčními spory jsou spory o určení, zda tu je či není právní vztah nebo právo týkající se majetku nebo závazků dlužníka, je-li na takovém určení naléhavý právní zájem.
10. Podle § 217 odst. 1 IZ soupis majetkové podstaty (dále jen "soupis") je listinou, do níž se zapisuje majetek náležející do majetkové podstaty. Jakmile dojde k zápisu do soupisu, lze se zapsanými majetkovými hodnotami nakládat jen způsobem stanoveným tímto zákonem; učinit tak může jen osoba s dispozičními oprávněními. Soupis provádí a soustavně doplňuje insolvenční správce v průběhu insolvenčního řízení, a to podle pokynů insolvenčního soudu a za součinnosti věřitelského výboru. Tato jeho povinnost nezaniká uplynutím doby.
11. Podle § 289 odst. 3 IZ, platnost smlouvy, kterou došlo ke zpeněžení prodejem mimo dražbu, lze napadnout jen žalobou podanou u insolvenčního soudu nejpozději do 3 měsíců ode dne zveřejnění smlouvy v insolvenčním rejstříku. Platnost smlouvy, kterou došlo ke zpeněžení prodejem mimo dražbu, lze napadnout žalobou podanou u insolvenčního soudu i po uplynutí lhůty podle věty první, nebyl-li nabyvatel v dobré víře.
12. Obsah žaloby vymezuje předmět sporu a je určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení – viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10. V dané věci žalobce (dlužník) tvrdí (ve shodě z veřejně přístupným insolvenčním rejstříkem a listinami založenými ve spise), že ve smyslu § 289 odst. 3 IZ napadl žalobou platnost smlouvy, kterou insolvenční správce prodejem mimo dražbu zcizil jeho spoluvlastnický podíl na nemovitých věcech ve prospěch třetí osoby. Zároveň (s ohledem na negativní stanovisko katastrálního úřadu k zápisu poznámky spornosti na základě již podané žaloby) se domáhá i určení, že je (z důvodu neplatnosti smlouvy) spoluvlastníkem předmětných nemovitostí a vydání předběžných opatření.
13. Nadřízený soud shledal ve vlastní rozhodovací praxi, při posuzování otázky věcné příslušnosti v typově shodných věcech (žaloby podané dlužníkem v průběhu jeho insolvenčního řízení s požadavkem na určení jeho vlastnictví k věci, která není uvedena v soupisu majetkové podstaty), určitou rozkolísanost.
14. V usnesení ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. Ncp 455/2020 nadřízený soud dovodil, že žalobou požadované určení má význam z hlediska zodpovězení otázky rozsahu majetkové podstaty žalující dlužníka, a spor v této věci je proto incidenčním sporem podle § 159 odst. 1 písm. g) IZ; k projednání a rozhodnutí takového typu sporů je dána věcná příslušnost krajských soudů podle § 7a písm. b) IZ. I v rozhodnutí ze dne 3. 8. 2020, sp. zn. Ncp 477/2020 dospěl k závěru, že věcně příslušnými k požadavku insolvenčního dlužníka na určení vlastnictví k věci, která byla předmětem darovací smlouvy uzavřené se žalovaným jako obdarovaným, od níž následně žalobce odstoupil, jsou krajské (insolvenční) soudy.
15. Oproti tomu v rozhodnutí ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. 101 VSPH 541/2020 (na které odkazuje žalobce) dospěl nadřízený soud k závěru, že domáhá-li se žalobce proti insolvenčnímu správci dlužníka určení vlastnického práva k věci náležející dříve do majetkové podstaty dlužníka, která byla zpeněžena prodejem mimo dražbu, přičemž neplatnost smlouvy, na podkladě níž ke zpeněžení došlo, nebyla napadena žalobou o neplatnost dle ust. § 289 odst. 3 IZ, jsou k projednání a rozhodnutí takové žaloby věcně příslušné okresní soudy.
16. Všechna tato rozhodnutí jsou veřejnosti volně přístupná na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>.
17. S odkazem na výše citovaný § 217 odst. 1 IZ je zřejmé, že věc, která nebyla insolvenčním správcem sepsána do soupisu majetkové podstaty nemůže být – z hlediska ustanovení § 159 odst. 1 písm. g) a § 7a písm. b) IZ – považována za majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka. Proto ani rozsudek, kterým by bylo pravomocně určeno, že daná věc je vlastnictvím dlužníka, majetkovou podstatu dlužníka bez dalšího nerozšíří, ale může být toliko podkladem pro doplnění soupisu (viz

§ 217 odst. 1 věta druhá IZ). Projednávaný spor tak nemůže být incidenčním sporem ve smyslu § 159 odst. 1 písm. g) IZ, neboť se fakticky netýká majetkové podstaty dlužníka. Rozhodnutí ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. Ncp 455/2020 a ze dne 3. 8. 2020, sp. zn. Ncp 477/2020 tuto okolnost dostatečně nezohlednila, proto z nich nadřízený soud nebude ve své rozhodovací praxi již nadále vycházet.

18. Na základě výše uvedeného lze shrnout, že při skutkovém vymezení nároku uplatněného žalobou dlužníkem, ze kterého plyne požadavek na určení vlastnického práva k majetku dlužníka, který k okamžiku podání žaloby není zahrnut v soupisu majetkové podstaty dlužníka, jsou k projednání a rozhodnutí takové žaloby zásadně věcně příslušné okresní soudy. Pro účely posouzení věcné příslušnosti je nerozhodné, zda žalobce (dlužník) nárok uplatňuje vůči třetí osobě (osobám) nebo insolvenčnímu správci, případně vůči těmto subjektům současně; vychází se z předpokladu správnosti soupisu majetkové podstaty.
19. Proto nadřízený soud ve smyslu § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. rozhodl, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.
20. Pro účely dalšího řízení je nutno poznamenat, že v souladu s § 231 odst. 1 IZ není insolvenční soud vázán rozhodnutím jiného soudu či jiného orgánu, kterým v průběhu insolvenčního řízení došlo ke zjištění neplatnosti právního úkonu týkajícího se majetku nebo závazků dlužníka, ani jiným způsobem tohoto zjištění, přičemž (dle odstavce 2 téhož ustanovení), v průběhu insolvenčního řízení posoudí neplatnost takového právního úkonu pouze insolvenční soud. Pro posouzení předběžné otázky (platnosti smlouvy, jíž došlo ke zpeněžení nemovitosti prodejem mimo dražbu) je lepší vyřešení rozhodnutím v řízení zahájeném před insolvenčním soudem dle § 283 odst. 3 IZ prioritní, přičemž lze využít i procesní postup dle § 109 odst. 2 písm. c) o. s. ř.
21. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 1. prosince 2022

JUDr. František Kučera
předseda senátu